

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА
И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ

ПРОГРАМ РАДА ЗА 2018. ГОДИНУ

БЕОГРАД, ЈАНУАР 2018.

На основу тачке 8. става 4. подтачке 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13),

Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије на седници одржаној 30. јануара 2018. године, доноси

ПРОГРАМ РАДА АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ОД ЈОНИЗУЈУЋИХ ЗРАЧЕЊА И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ СРБИЈЕ ЗА 2018. ГОДИНУ

УВОД

Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије (у даљем тексту Агенција) основана је Одлуком Владе Републике Србије од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13), на основу члана 5. Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12, у даљем тексту: Закон), члана 43. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14-УС и 44/14) и члана 9. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05-исправка).

На оснивање, правни положај и финансирање Агенције примењују се одредбе закона којим се уређују јавне агенције. Агенција је основана ради обезбеђивања услова за квалитетно и ефикасно спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности при обављању радијационих делатности и нуклеарних активности као самостална регулаторна организација која врши јавна овлашћења у складу са законом.

Законом су утврђене надлежности Агенције на пословима спровођења мера заштите од јонизујућих зрачења и мера нуклеарне сигурности (члан 6. Закона).

I. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА

Основе за израду Програма рада Агенције за 2018. годину су:

- Закон о јавним агенцијама, где је одредбама члана 15. прописна надлежност и обавеза Управног одбора да усваја годишњи програм рада;

- Одлука Владе о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије;
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности;
- Овлашћење и обавезе Управног одбора Агенције, који је именовала Влада решењима 24 Број:119-4262/2013, од 20. маја 2013. године, 24 Број: 119-4417/2013, од 4. јуна 2013. године, 24 Број: 119-629/2014-01, од 24. јануара 2014. године, 24 Број: 119-2392/2015 од 05. марта 2015. године и 24 Број: 119-4954/2017, од 29. маја 2017. године и који у складу са одредбама из члана 15. Закона о јавним агенцијама, између осталог усваја годишњи програм рада.

Основни циљеви и задаци Агенције у 2018. години су:

- Учествовање у припреми нацрта новог закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности кроз чланство у радним групама као и припрема дела пратеће структуре правилника, упутстава и водича, који би били у складу са правним тековинама ЕУ;
- Наставак јачања одговарајућих административно-стручних капацитета Агенције започетих у 2014. години у циљу што ефикаснијег обављања послова из надлежности Агенције у складу са Законом;
- Припрема нацрта Уредбе о утврђивању Програма радијационе сигурности и безбедности коју доноси Влада у складу са Законом;
- Имплементација сета подзаконских прописа у складу са Законом;
- Израда упутстава и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности у циљу ефикасније имплементације прописа;
- Издавање лиценци за обављање радијационе делатности и нуклеарне активности, решења за обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, решења за коришћење извора јонизујућих зрачења, дозвола за промет и транспорт радиоактивних и нуклеарних материјала, потврда о евидентирању извора јонизујућих зрачења, мишљења и сертификата у области заштите од зрачења;
- Формирање база података и националног регистра у складу са Законом;
- Контрола испуњености услова на основу којих су издате лиценце, дозволе и решења;
- Завршетак активности на уклањању постојећих и постављању нових радиоактивних громобрана у нашој земљи;
- Доношење *Споразума о узајамном обавештавању и усаглашавању планова рада* између Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије и министарства надлежног за послове заштите од јонизујућих зрачења, које врши инспекцијски надзор над спровођењем мера заштите од јонизујућих зрачења;
- Припрема билатералних споразума о раној најави информација у случају радиолошког акцидента, са суседним државама;
- Завршетак активности у вези ратификације Додатног протокола уз Споразум о примени гаранција у вези са Уговором о неширењу нуклеарног оружја (попис нуклеарних материјала);
- Сарадња са ЕУ и Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ) и остали облици међународне сарадње

II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТРУЧНИ КАПАЦИТЕТИ

1. НОРМАТИВНИ УСЛОВИ

Агенција је основана одлуком Владе Републике Србије и уписана је у судски регистар код Трговинског суда у Београду, дана 18. децембра 2009. године. Именовањем Управног одбора, доношењем *Пословника о раду Управног Одбора Агенције, Статута, Правилника о раду, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и Правилника о канцеларијском и архивском пословању* обезбеђени су нормативни услови за рад.

2. КАДРОВИ

На дан 31.12.2017. године, у Агенцији је било 23 запослена на неодређено радно време и директор Агенције на одређено време по посебној одлуци Владе Републике Србије.

У периоду од 01.06. до 31.12. 2017. године запослена је једна особа на одређено време као замена запослене на породичком одсуству и одсуству са рада неге детета.

Одлуком Владе 05 Број: 112-4418/2010-002, од 17. јуна 2010. године Агенцији је одобрено максимално 18 запослених. Одлуком о измени Одлуке о максималном броју запослених 05 број 112-43508/2011 од 02. јуна 2011.године, одобрено је 35 запослених. Због недовољних средстава опредељених Агенцији Законом о буџету за 2012. годину, број запослених је тек крајем 2012. године повећан са 16 на 20, 2013. године повећан је на 24, а 2014. године на 25 запослених (24 на неодређено време, један запослени на одређено време до повратка запослене са породичког одсуства и један на одређено време по посебној одлуци Владе). Број запослених се у 2015. години смањено за један, због одласка запослене у инвалидску пензију, а Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину, од 8. децембра 2015. године, („Службени гласник РС“, број 101/15), број одобрених запослених у Агенцији смањен је на 24.

3. ПРОСТОР И СРЕДСТВА ЗА РАД

Средства за рад Агенције се у складу са Законом, обезбеђују из буџета Републике Србије као и донација, прилога, поклона домаћих и страних правних лица.

Решењем Градоначелника града Београда број 361-3707/11-Г од 19. октобра 2011. године, Министарству животне средине, рударства и просторног планирања је, за потребе Агенције, дат на коришћење, без накнаде закупа, пословни простор у палати “Београђанка“, улица Масарикова бр. 5 при чему Агенција сноси трошкове месечног одржавања. У тај простор Агенција се преселила 28. децембра 2011. године. Решењем Градоначелника број 361-3749/14-Г-01 од 29. октобра 2014. године, Агенцији је одобрено коришћење додатног пословног простора на истом спрату, без плаћања закупа, уз плаћање трошкова месечног одржавања.

4. ФИНАНСИРАЊЕ АГЕНЦИЈЕ

Финансијско пословање Агенције је регулисано Законом о јавним агенцијама, Законом о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности, Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. 54/09 , 73/10, 101/11, 93/12, 62/13, 108/13, 142/14 , 103/15, 99/16 и 113/17), Законом о буџету Републике Србије за 2018.годину („Службени гласник РС“ број 113/17) и Одлуком о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије.

Агенција своје финансијско пословање остварује на основу и у складу са Годишњим финансијским планом прихода и расхода, који доноси Управни одбор Агенције а сагласност на одлуку Управног одбора даје Влада Републике Србије. Исто тако, на резултате финансијског пословања Агенције и на годишње финансијске извештаје Агенције, које је претходно усвојио Управни одбор Агенције, сагласност даје Влада Републике Србије. Ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, број 93/12), Агенција више не остварује сопствене приходе наплатом прописаних накнада за услуге које пружа у складу са законом. Једини извор финансирања је буџет Републике Србије и, повремено, донације (које представљају учешће у трошковима одржавања семинара, обука, радионица итд.- које организује Агенција).

У складу са Законом о буџетском систему и Законом о јавним агенцијама, Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину, на разделу 25-Министарство заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0404 – Управљање заштитом животне средине, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификоване на другом месту, Програмска активност/пројекат 0005 – Подршка раду Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства за пословање Агенције у 2018.години у износу од 110.000.000,00 динара.

На основу овог извора финансирања, Агенција је у обавези да оснивачу – Влади Републике Србије, достави Финансијски план за 2018. годину, који претходно треба да усвоји Управни одбор Агенције.

III. ПОВЕРЕНИ ПОСЛОВИ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ

Током 2018. године у Сектору за радијациону сигурност и безбедност рад ће се одвијати у оквиру две групе и то:

- Група за мониторинг радиоактивности и спремности за деловање у случају акцидента
- Група за радијациону сигурност и послове лиценцирања.

1. ГРУПА ЗА МОНИТОРИНГ РАДИОАКТИВНОСТИ И СПРЕМНОСТ ЗА ДЕЛОВАЊЕ У СЛУЧАЈУ АКЦИДЕНТА

Планира се, у сарадњи са Сектором за стручни надзор и контролу рада носилаца лиценци и овлашћења, правно-финансијске, опште и послове јавних набавки, учествовање у раду радне групе на изради нацрта новог Закона који ће регулисати области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, као и у припреми пратећих подзаконских аката,

У току 2018. године у групи за мониторинг радиоактивности и спремност за одговор на акцидент планирана је ревизија и измена постојећих подзаконских аката из области радијационе сигурности и заштите од јонизујућих зрачења са циљем повећања ефикасности у имплементацији прописа из наведених области и усклађивања са законодавним оквиром ЕУ.

Такође је планирано усклађивање са Директивом Савета од 22. октобра 2013. године, 2013/51 којом се утврђују захтеви за заштиту здравља становништва од радиоактивних супстанци у води намењеној за људску потрошњу (COUNCIL DIRECTIVE 2013/51/EURATOM of 22 October 2013 laying down requirements for the protection of the health of the general public with regard to radioactive substances in water intended for human consumption), усвајањем измена и допуна Правилника о утврђивању програма систематског испитивања радиоактивности у животној средини.

Даље, планира се организовање активности на увођењу у легислативни оквир, појединих одредби директиве које се односе на процену дозе за становништво, регулисање НОРМ активности, као и успостављање стратегије за регулисање ситуације постојећег излагања јонизујућим зрачењем у национално законодавство, у оквиру усклађивања са Директивом Савета 2013/59/ЕВРОАТОМ од 5. децембра 2013. године, којом се утврђују основни сигурносни стандарди за заштиту од опасности које потичу од излагања јонизујућем зрачењу.

Исто тако, у плану је измена Правилника о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту у првом кварталу 2018.године, као и усвајање уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента у другом кварталу 2018. године.

Предвиђене активности за унапређење система за одговор на нуклеарни или радиолошки акцидент су:

- Учествовање у ConvEx вежбама које организује МААЕ.
- Приступање систему ECURIE (European Community Urgent Radiological Information Exchange) у складу са Одлуком Савета број 87/600/Евроатом од 14. децембра 1987. о договорима Заједнице у вези са раном разменом информација у случају ванредне радиолошке ситуације.

- У циљу правилног функционисања постојећег система правовремене најаве акцидента, инсталираног још 2007.године, неопходно је извршити еталонирање свих уређаја који непрекидно мере јачину амбијенталног еквивалента дозе, како би се обезбедила поузданост резултата мерења потребних у проценама приликом нуклеарног или радијационог акцидента.
- Неопходно је и повећање броја мерних места у Србији пре свега уз границу са Мађарском због близине саме НЕ Пакш која је планира изградњу још једног блока и уз границу са Бугарском где се налази НЕ Козлодуј, док би остали мерни уређаји били распоређени по територији Републике Србије. Нове мерне станице потребно је да прати и одговарајући софтвер за пренос и ажурирање података.
- Након усвајања уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента планира се писање процедура сходно основи у Плану, као и извођење вежбе која би обухватила активирање Плана за деловање у случају акцидента.

Планиране активности у оквиру мониторинга радиоактивности у животној средини су:

- Систематско испитивање радиоактивности животне средине за 2018. годину у складу са Правилником о утврђивању Програма систематског испитивања радиоактивности животне средине, и објављивање Извештаја о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима за 2017. годину.
- Прикупљање података о производном процесу, садржају радионуклида у материјалима који се користе и процени излагања радника и становништва у термоелектранама Обреновац „А“ и „Б“ у циљу формулисања и увођења у регулативу НОРМ активности.
- Спровођење систематског испитивања радиоактивности земљишта у Републици Србији
- Одржавање постојећег централног сервера Система правовремене најаве акцидента (еталонирање детектора и јонизационих комора) и набавка новог Система правовремене најаве (детектори, нови ОС, хардвер и апликација).
- Наставак активности уклањања и складиштења извора јонизујућих зрачења чији је власник непознат;
- Наставља се координисана сарадња са надлежним државним органима у циљу обезбеђивања пројекта и финансијских средстава како за уклањање преосталих радиоактивних громобрана (Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12”).

Предвиђене активности у оквиру стратегије мерења радона у Србији су:

- Реализација националне стратегије мерења радона сходно предвиђеним активностима новог пројектног циклуса МААЕ, SRB/9/006 - Upgrading National Capabilities and Infrastructure for a Systematic Approach to Control Public Exposure to Radon
- Развој будуће стратегије мерења радона кроз препоруке које би се односиле на решавање дугорочних ризика излагању радона у затвореном простору,

анализу земљишта и грађевинског материјала који се користи у изградњи, као и мерама у спречавању продора радона у новоизграђене објекте.

2. ГРУПА ЗА РАДИЈАЦИОНУ СИГУРНОСТ И ПОСЛОВЕ ЛИЦЕНЦИРАЊА

У оквиру ове Групе, у плану је реализација активности у вези са имплементацијом прописа из области радијационе сигурности код носилаца лиценце за обављање радијационе делатности, са циљем појачања регулаторне контроле над изворима јонизујућих зрачења и професионално изложеним лицима и обавезама носилаца лиценце према Правилнику о пријављивању и евидентирању извора јонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, број 25/11), Правилнику о условима за добијање лиценце за обављање радијационе делатности („Службени гласник РС”, број 61/11), Правилнику о примени извора јонизујућих зрачења у медицини („Службени гласник РС“, бр.ој 1/12) и Правилнику о евиденцији о изворим јонизујућих зрачења, професионално изложеним лицима, о изложености пацијената јонизујућим зрачењима и радиоактивном отпаду („Службени гласник РС”, број 97/11).

Активности по наведеним тачкама би се односиле на одлазак у надзор код носилаца лиценци за обављање радијационе делатности (медицина, индустрија, укључујући промет и сервисирање) на основу члана 6. тачка 19) Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12).

Као континуиран задатак, вршиће се издавање лиценци за обављање радијационе делатности, решења за обављање послова заштите од јонизујућих зрачења, решења за коришћење извора јонизујућих зрачења, дозвола за промет и транспорт радиоактивних материјала и генератора јонизујућих зрачења, потврда о евидентирању извора јонизујућих зрачења и сертификата у области заштите од зрачења.

Једна од најважнијих активности је израда нацрта Програма радијационе сигурности и безбедности као стратешког документа у области радијационе сигурности и безбедности.

У 2018. години наставиће се са унесењем података свих евиденција које су у надлежности Агенције, у RAIS систем (Regulatory Authority Information System) Подаци се односе на изворе јонизујућих зрачења и кориснике тих извора, професионално изложена лица, лица одговорних за спровођење мера заштите од јонизујућих зрачења, као и о други подаци (издате лиценце, дозволе, решења, потврде о евидентирању и сертификати) од значаја за заштиту од јонизујућих зрачења и радијациону и сигурност и безбедност.

Наставиће се сарадња са другим државним органима као и са стручним организацијама овлашћеним за обављање послова заштите од зрачења.

Током 2018. године биће реализовано учешће на скуповима и састанцима у складу са преузетим обавезама на пројектима, у радним групама и комитетима као и календаром националних и међународних конференција и заседања.

Планиране су током целе године активности обилажења региона у Србији, у вези информисања јавности у области радијационе сигурности и заштите од јонизујућих зрачења, којим би била обухваћена лица која обављају различите

врсте радијационих делатности и становништво са циљем подизања свести и знања у наведеним областима. Едукација становништва у складу са капацитетима (чланци, гостовања у медијима, семинари, предавања...).

Такође, вршиће се достављање средствима јавног информисања, надлежним државним органима и Међународној агенцији за атомску енергију, информација од значаја за радијациону сигурност и безбедност у складу са Законом.

Током 2018. године у Сектору за нуклеарну сигурност и безбедност рад ће се одвијати у оквиру две групе и то:

- Група за нуклеарну сигурност и управљање РАО
- Група за међународну сарадњу и вођење пројеката

I. ГРУПА ЗА НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И УПРАВЉАЊЕ РАО

У току 2018. године у Групи за нуклеарну сигурност и управљање РАО планирано је да се ради у оквиру следећих група активности:

1. Учествовање у изради законских и подзаконских аката

Планира се наставак рада кроз чланство у радној групи на изради нацрта новог Закона који ће регулисати области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности. Упоредо са израдом овог нацрта планирано је да се настави рад на пратећим подзаконским актима.

Планира се и преглед и ревизија постојећих подзаконских аката у области нуклеарне сигурности и безбедности и управљања радиоактивним отпадом.

2. Издавање лиценци за обављање нуклеарних активности

Обављање се активности у вези прегледа документације неопходне за издавање лиценце за обављање нуклеарних активности као и издавање лиценци зависи од динамике подношења захтева и пратеће документације од стране ЈП „Нуклеарни објекти Србије“.

3. Контрола испуњености услова на основу којих су издате лиценце за обављање нуклеарне активности

У току 2018. године, биће, према потреби, извршена контрола испуњености услова на основу којих су издате лиценце за обављање нуклеарне активности.

4. Евиденција радиоактивног отпада

У првом тромесечју 2018. године биће извршено прикупљање података о генерисаном радиоактивном отпаду у 2017. години од свих носилаца лиценце за обављање радијационе делатности који поседују изворе зрачења или чијом

делатношћу настаје радиоактивни отпад са циљем да се на основу добијених информација направи анализа генерисаног отпада.

5. Safeguards и Додатни протокол

У 2018. вршиће се редовне активности у складу са обавезама Републике Србије према одредбама Споразума о примени гаранција уз уговор о неширењу нуклеарног оружја. У плану је обилазак локација и институција широм Србије које поседују непријављен нуклеарни материјал.

У склопу припрема за ратификацију и примену одредби Додатног протокола планиран је наставак активности на прављењу иницијалне декларације за нуклеарни локалитет „Винча“ (ЈП „Нуклеарни објекти Србије“ и ИНН „Винча“), као за друге активности и институције које спадају у домен одредби Додатног протокола.

6. Посебне активности у вези са сигурношћу и безбедношћу нуклеарних објеката и нуклеарних материјала

Планирана је имплементација активности предвиђених Интегрисаним планом за подршку нуклеарној безбедности, а наставиће се и припрема документације за процес потврђивања Интегрисаног плана за подршку нуклеарној безбедности у Србији од стране Владе РС.

По усвајању Националног акционог плана за ХБРН од стране Владе, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова као носиоцем пројекта и осталим релевантним институцијама извршиће се процена претњи и ризика и започети израда националне стратегије за детекцију и одговор са фокусом на нуклеарне и друге радиоактивне материјале ван регулаторне контроле.

У плану је и наставак Заједничке акције са Министарством финансија, Управа царина и Министарством заштите животне средине, Сектор за надзор и предострожност у животној средини, с циљем унапређења контроле прекограничног промета нуклеарних и радиоактивних материјала, као и пружање стручне помоћи Управи царина на успостављању одрживог система едукације царинских службеника.

Свакако ће се приступити даљем јачању сарадње са свим релевантним институцијама укљученим у национални режим нуклеарне безбедности, а планиране су и активности везане за јачање безбедносне културе (анкете, презентације, упитници,...) у Агенцији и у другим институцијама (медицинске установе и индустрија).

7. Учешће на скуповима и састанцима

Током 2018. године биће реализовано учешће на скуповима и састанцима у складу са преузетим обавезама на пројектима, у радним групама и комитетима као и календаром националних и међународних конференција и заседања.

II. ГРУПА ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ И ВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТАТА

У току 2018. године у Групи за међународну сарадњу и управљање пројектима (у даљем тексту: Група) планирано је да се ради на следећим групама активности:

1. Сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ)

а. Реализација и праћење националних, регионалних и међурегионалних пројеката из пројектног циклуса 2018 – 2019.

Сарадња са МААЕ се остварује кроз националне пројекте и учешће у регионалним и међурегионалним пројектима у оквиру програма техничке сарадње. У 2018. години ће почети нови пројектни циклус МААЕ у трајању од 2 године. Он ће обухватити укупно 4 нова национална пројекта који ће се реализовати у Републици Србији:

- SRB/5/003 - Strengthening the Capacities for Soil Erosion Assessment Using Nuclear Techniques to Support Implementation of Sustainable Land Management Practices

Национални координатор пројекта: Институт за нуклеарне науке „Винча“, Београд

- SRB/6/013 - Improving Diagnostics and Therapy in the Treatment of Chronic Diseases

Национални координатор пројекта: Министарство здравља Републике Србије. Институције у којима ће се спроводити овај пројекат су: Институт за онкологију и радиологију Србије, Клинички центар Србије, Клинички центар Војводине, Институт за онкологију Војводине – Сремска Каменица и Клинички центар Крагујевац

- SRB/9/005 - Establishing a Reference Center for Radioactive Waste Treatment and Disused Radioactive Sources Conditioning for Small Facilities

Национални координатор пројекта: Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Београд

- SRB/9/006 - Upgrading National Capabilities and Infrastructure for a Systematic Approach to Control Public Exposure to Radon

Национални координатор пројекта: Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, Београд

У 2018. години планира се да израда новог Оквирног програма сарадње (енг. Country Programme Framework), који би требало да обухвати период од 3 наредна пројектна циклуса (2018-2023), буде довршена.

У укупно 14 регионалних пројеката региона Европе разнородне институције из Р. Србије потенцијално ће узети учешће у наредне две године. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Групе, а листа пројеката је следећа:

1. RER/0/043 - Enhancing Capacity Building Activities in the European Nuclear and Radiation Safety Organizations for the Safe Operation of Facilities

2. RER/1/018 - Harmonizing Non-Destructive Testing, Training and Certification for Civil Engineering and Cultural Heritage

3. RER/1/019 - Enhancing Standardized Radiation Technologies and Quality Control Procedures for Human Health, Safety, Cleaner Environment and Advanced Materials

4. RER/5/023 - Enhancing National Capabilities for Early and Rapid Detection of Priority Vector Borne Diseases of Animals (Including Zoonoses) by Means of Molecular Diagnostic Tools
5. RER/6/036 - Improving Radiotherapy Practices for Advanced Radiotherapy Technologies Including Quality Assurance and Quality Control
6. RER/6/037 - Strengthening Nuclear Medicine Capabilities
7. RER/6/038 - Applying Best Practices for Quality and Safety in Diagnostic Radiology
8. RER/7/011 - Enhancing the Inventory of Aerosol Source Profiles Characterized by Nuclear Analytic Techniques in Support of Air Quality Management
9. RER/9/146 - Enhancing Capacities in Member States for the Planning and Implementation of Decommissioning Projects
10. RER/9/147 - Enhancing Member States' Capabilities for Ensuring Radiation Protection of Individuals Undergoing Medical Exposure
11. RER/9/148 - Strengthening the Regulatory Infrastructure for Radiation Safety
12. RER/9/149 - Improving the Radiation Protection of Workers Occupationally Exposed to Ionizing Radiation
13. RER/9/151 - Updating and Harmonizing Emergency Preparedness and Response Plans
14. RER/9/153 - Enhancing the Regional Capacity to Control Long Term Risks to the Public due to Radon in Dwellings and Workplaces

У укупно 11 међурегионалних пројеката МААЕ, разнородне институције из Републике Србије потенцијално ће узети учешће у наредне две године. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Групе, а листа пројеката је следећа:

1. INT/0/091 - Developing Masters Degree Nuclear Technology Management Programmes through the International Nuclear Management Academy (INMA) Initiative (Pilot Phase)
2. INT/0/094 - Utilizing the Sustainable Development Goals to Integrate Nuclear Science and Technology in Member States' Attainment of their National Development Plans
3. INT/0/095 - Supporting Member States in Human Capacity Building Related to Nuclear Science and Technology and Quality Management of the Technical Cooperation Programme
4. INT/0/096 - Establishing and Enhancing National Legal Frameworks for the Safe, Secure and Peaceful Use of Nuclear Energy and Ionizing Radiation
5. INT/5/154 - Improving Food Safety through the Creation of an Interregional Network that Produces Reliable Scientific Data Using Nuclear and Isotopic Techniques
6. INT/5/155 - Sharing Knowledge on the Sterile Insect and Related Techniques for the Integrated Area-Wide Management of Insect Pests and Human Disease Vectors
7. INT/6/059 - Supporting Member States to Increase Access to Affordable, Equitable, Effective and Sustainable Radiation Medicine Services within a Comprehensive Cancer Control System
8. INT/6/062 - Strengthening Capacity for Cervical Cancer Control through Improvement of Diagnosis and Treatment
9. INT/9/182 - Sustaining Cradle-to-Grave Control of Radioactive Sources

10. INT/9/183 - Overcoming the Barriers to Implementation of Decommissioning and Environmental Remediation Projects

11. INT/9/184 - Enhancing Transport Safety Infrastructure in Mediterranean Region Member States through Sustainable Collaboration

Група ће током године пратити реализацију свих пројеката из програма техничке сарадње у које је Република Србија укључена. У 2018. години, планиран је мониторинг активности у оквиру националних, регионалних и међурегионалних пројеката као и других активности које се остварују са МААЕ. Циљ је евалуација пројеката (спроводи се на крају пројектног циклуса), како би се унапредила сарадња са МААЕ и стекао увид у потребе земље.

У 2018. години планира се даље побољшање постојећег система пријављивања на скупове увођењем у праксу повремених обука потенцијалних корисника програма сарадње.

У оквиру техничке помоћи МААЕ очекује се и обука кадрова из Агенције за обављање појединих регулаторних послова из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

б. Програмирање националних пројеката за пројектни циклус 2020 – 2021.

У 2018. години планира се припрема сета националних пројеката за наредни пројектни циклус ТС МААЕ 2020–2021. Процес ће се одвијати по следећим фазама:

1. Дистрибуција нових Смерница МААЕ за планирање и припрему Програма техничке сарадње МААЕ за пројектни циклус 2020-2021. Године земљама чланицама, заједно са позивним писмом за пријаву пројеката

2. Консултације националног координатора за везу са МААЕ са заинтересованим странама, идентификација тематских области будућих пројеката у складу са важећим (новим) документом Оквирног програма сарадње за Републику Србију;

3. Припрема, прикупљање и слање пројектних концепата, као и припрема и прослеђивање у МААЕ документа који садржи Ноту о програму земље (енг. Country Programme Note). Припрема овог документа има за циљ да идентификује, одабере и припреми ограничен број предлога пројеката.

4. Припрема пројектног дизајна са комплетном пројектном документацијом. Сви пројекти ТС МААЕ морају бити у складу са релевантним приоритетима, потребама и циљевима, тако да кроз њих нуклеарне технике и технологије могу дати опипљиве резултате, доприносећи на тај начин и националним развојним приоритетима. Од изузетног је значаја да пројекти задовољавају критеријуме квалитета МААЕ, и да се приликом израде користи приступ логичког оквира (енг. Logframe Approach).

Сви предложени национални пројекти усклађени су са документом УН Оквира за помоћ у развоју.

в. Организација скупова у Републици Србији и припрема за 62. ГК МААЕ

Група ће током године учествовати у организацији свих скупова ТС МААЕ који буду планирани да се одрже у Србији. Припремне активности укључују израду и покретање процедуре за усвајање платформе о одржавању скупа у Србији, усаглашавање агенде, позивна писма и помоћ око добијања виза за учеснике скупа, као и пратећа кореспонденција са МААЕ, помоћ око избора смештаја и превоза, организација свечаног догађаја у оквиру скупа.

Тренутно је испланирано да у оквиру регионалног пројекта RER/6/037 - Strengthening Nuclear Medicine Capabilities скуп под називом „ESMIT Autumn Course“ буде од 7-9. септембра 2018. године одржан у Београду.

Представници Агенције ће у периоду 17-21. септембар 2018. године у саставу делегације Републике Србије учествовати на 62. заседању Генералне конференције МААЕ, које се уобичајено у трећој недељи септембра одржава у Бечу. У трећем тромесечју године припремиће се платформа за учешће делегације наше земље и спровести остале потребне активности ради организације учешћа на овом скупу.

г. Ванпројектне активности МААЕ

Група током године прати реализацију свих учешћа на ванпројектним скуповима МААЕ у које је Република Србија укључена (технички састанци, конференције, координисане истраживачке активности, разне специјализоване мисије итд) и пружа асистенцију учесницима скупова, односно носиоцима координисаних истраживачких пројеката.

2. Реализација пројеката из вишекорисничких ИПА фондова Европске комисије

Пројекти чија реализација се финансира из вишекорисничких ИПА фондова Европске комисије, а који се најчешће реализују у сарадњи са МААЕ требало би да обезбеде средства за побољшање регулаторне структуре и њених капацитета. У 2018. години оствариће се сарадња са ЕУ и наставити са реализацијом активности у оквиру међународног пројекта, чији је корисник Агенција, и који представља последњи ИПА пројекат на тему јачања регулаторне структуре. Пројекат ИПА2011 под називом: „Даље јачање техничког капацитета регулаторних тела за нуклеарну сигурност у Албанији, Босни и Херцеговини, Бившој Југословенској Републици Македонији, Црној Гори, Србији, као и Косову*“ (оригинални назив: Further Enhancement of the Technical Capacity of Nuclear Regulatory Bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo*) одвија се у оквиру Хоризонталног програма ИПА2011 из области нуклеарне сигурности и заштите од јонизујућих зрачења (вишекорисничка ИПА, компонента I - Помоћ у транзицији и изградња институција), а спроводи у СРПНА од 2015, са крајем реализације 01.07.2018. године. Конзроцијум који спроводи пројекат у име Европске комисије састоји се од 4 институције, односно фирме (ENCO, Slovenian Nuclear Safety Administration, Slovenian Radiation Protection Administration, GRS - Gesellschaft für Anlagen- und Reaktorsicherheit (GRS) gGmbH).

Република Србија у оквиру овог пројекта реализује следећа четири пројектна задатка:

Задатак 1: Транспонованье ЕУ легислативе (Task 2.1 - Transposition of EU acquis) - обухвата 2 велике целине: израду табела усклађености преосталих ЕУ директива (за Србију су то директиве 59/2013, 51/2013, 87/2014) и израду нацрта регулативе/легислативе (за Србију је то превасходно израда нацрта новог Закона и пратеће структуре правилника).

Задатак 2: Дефинисање кључних елемената за елаборат националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом (Task 3.4 - Definition of key elements for further elaboration of a national policy and a national strategy for radioactive waste management) - обухвата израду нацрта докумената националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом.

Задатак 3: Декомисија истраживачког реактора РА (Task 3.5 - Decommissioning of the RA Research Reactor) - обухвата идентификацију различитих опција (стратегије за декомисију) које се односе на декомисију реактора РА у Винчи.

Задатак 4: Стратешки план и менаџмент систем (Task 2.5 - Strategic Plan and Management System) - обухвата прикупљање информација и анализу недостатака, као и израду нацрта следећих докумената: стратешки план и придружени акциони план за СРПНА, организациона шема и опис радних места/послова, опис и документа менаџмент система СРПНА.

2. Информисање јавности

Да би се омогућила боља сарадња са јавношћу, транспарентност информација и потпунији увид у рад и значај Групе, планира се и даље унапређење и редовно ажурирање сајта Агенције, интензивна комуникација са представницима медија, као и пружање информација заинтересованим лицима, у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10).

4. Остале активности

Планира се сарадња са регулаторним телима из региона и међусобна размена искустава кроз билатералне контакте.

III. ПОСЛОВИ ЕУ ИНТЕГРАЦИЈА И САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ (МЕИ)

У току 2018. године у оквиру послова везаних за ЕУ интеграције планирано је да се ради на следећим групама активности:

1. Учешће у раду Преговарачких група 15, 25 и 28, у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, припрема потребних прилога и извештаја на основу расположивих докумената и упутстава, у процесу приступања Републике Србије Европској унији, сарадња са Министарством за европске интеграције и другим државним органима и институцијама на пословима европских интеграција.
2. Активности у вези са припремом редовног годишњег састанка Пододбора за транспорт, регионални развој, енергетику, заштиту животне средине и климатске промене Одбора за спровођење ССП.
3. Рад у оквиру Радне групе за стручну редактуру у области заштите од зрачења и нуклеарне сигурности као и рад на коначној верификацији термина стручно редигованих прописа.
4. У складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) поглавље 3.15.3. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења, планира се увајање Уредбе о утврђивању Програма радијационе сигурности и безбедности (2018/IV) и Уредбе о утврђивању Програма управљања радиоактивним отпадом (2018/III).
5. У складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) поглавље 3.15.3. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења, планирано је доношење Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента (2018/I).
6. У складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) Агенција ће током 2018. године израдити и објавити Упутство за имплементацију система за обрачун и контролу нуклеарног материјала у складу са Препоруком Комисије 2009/120/Евроатом о имплементацији система за обрачун и контролу нуклеарног материјала од стране оператора нуклеарних објеката
7. У складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) у I кварталу 2018. године планирано је доношење новог Правилника о контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту којим ће бити унапређено спречавање недозвољеног промета нуклеарних и радиоактивних материјала, укључујући и процедуру за поступање у случају откривања недозвољеног промета.
8. У оквиру друге фазе пројекта Саветодавног центра за европска и правна питања ПЛАК II – Правна подршка преговорима, у 2018. години се планира писање предлога пројеката тј, потреба/активности у складу са приоритетима хармонизације домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ који ће се реализовати током 2018. године. Планирано је да се кроз будуће пројектне активности дефинишу кључни процеси регулаторног тела (који ће бити инкорпорирани у будући менаџмент систем регулаторног тела) као и да се успостави делотворна интеграција

између лиценцирања, инспекције и одржавања евиденција на основу јасног менаџмента документима и процедурама архивирања. Такође, планирана је и пројектна активност која укључује израду документације/упутстава за кључне процесе регулаторног тела и развој упутстава за носиоце лиценце.

9. У јануару 2018. године планирана је имплементација ТАЕКС активности – Регулаторна контрола НОРМ делатности у складу са захтевима члана 23. Директиве Савета 2013/59/Еуратом

10. Планира се даља имплементација међународног пројекта, ИПА2011 под називом: „Further Enhancement of the Technical Capacity of Nuclear Regulatory Bodies in Albania, Bosnia and Herzegovina, the Former Yugoslav Republic of Macedonia, Montenegro and Serbia, as well as Kosovo “ током 2018. године у оквиру пројектних задатка:

Задатак 1: Транспонованье ЕУ легислативе (Task 2.1 - Transposition of EU acquis) - обухвата 2 велике целине: израду табела усклађености преосталих ЕУ директива (за Србију су то директиве 59/2013, 51/2013, 87/2014) и израду нацрта регулативе/легислативе (за Србију је то превасходно израда нацрта новог Закона и пратеће структуре правилника).

Задатак 2: Дефинисање кључних елемената за елаборат националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом (Task 3.4 - Definition of key elements for further elaboration of a national policy and a national strategy for radioactive waste management) - обухвата израду нацрта докумената националне политике и стратегије за управљање радиоактивним отпадом.

Задатак 3: Декомисија истраживачког реактора РА (Task 3.5 - Decommissioning of the RA Research Reactor) - обухвата идентификацију различитих опција (стратегије за декомисију) које се односе на декомисију реактора РА у Винчи.

Задатак 4: Стратешки план и менаџмент систем (Task 2.5 - Strategic Plan and Management System) - обухвата прикупљање информација и анализу недостатака, као и израду нацрта следећих докумената: стратешки план и придружени акциони план за Агенцију, организациона шема и опис радних места/послова, опис и документа менаџмент система Агенције.

Број: 021-01-1/2018-04

Београд, 30. јануар 2018. године.

УПРАВНИ ОДБОР
ПРЕДСЕДНИК

Маја Гојковић, дипл. правник

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Правни основ за доношење овог прописа је тачка 8. став 2. подтачка 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Разлог за доношење овог прописа је обавеза Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије прописана тачком 8. став 2. подтачка 3) Одлуке о оснивању Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13), којом је прописано да Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије усваја годишњи програм рада Агенције, на који сагласност даје Влада Републике Србије.

III. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

За реализацију овог акта средства су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину („Службени гласник РС”, број 113/17). На разделу 25- Министарство заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0404 – Управљање заштитом животне средине, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификоване на другом месту, Програмска активност/пројекат 0005 – Подршка раду Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства за пословање Агенције у 2018. години у износу од 110.000.000,00 динара.

Финансијска средства потребна за спровођење наведеног акта у 2019. и 2020. години, биће обезбеђена у оквиру лимита одређених на разделу Министарства надлежног за послове заштите животне средине од стране Министарства финансија.

